

Sygn. akt: I C 843/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Maszlanka
Protokolant:	pracownik sądowy Katarzyna Rogucka

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2017 r. w Lidzbarku Warmińskim na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...)z siedzibą w G., A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko A. G. (1), A. G. (2)

o zapłatę

1. uchyla postanowienie Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 21 października 2016 r. w sprawie VI Nc-e (...) o przekazaniu sprawy przeciwko A. G. (1) według właściwości Sądowi Rejonowemu w Lidzbarku Warmińskim;
2. oddala powództwo przeciwko A. G. (2);
3. zasądza od powoda Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...)na rzecz pozwanej A. G. (2) kwotę 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
4. oddala wniosek powoda A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o zasądzenie kosztów postępowania.

SSR Magdalena Maszlanka

Sygn. akt I C 843/16

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa (...)z siedzibą w G. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych A. G. (1) i A. G. (2) kwoty 32499,19 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego od dnia 2 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 11 września 2009 r. udzieliła pozwanej A. G. (2) pożyczki w wysokości 40000 zł. Pozwany A. G. (1) poręczył za spłatę pożyczki. Pozwana, mimo zobowiązania, nie dokonała spłat w ustalonych terminach, a poręczyciel, informowany o stanie pożyczki, nie uregulował zaległości. Umowa pożyczki została wypowiedziana. Na dochodzoną pozewem kwotę składa się: kapitał pożyczki w wysokości 30409,44 zł oraz odsetki karne skapitalizowane do dnia wniesienia pozwu, obejmujące odsetki wynikające z zaległości w spłacie rat pożyczki oraz odsetki od całego niespłaconego kapitału od dnia następującego po dniu wymagalności w łącznej wysokości 2039,75 zł.

Nakazem zapłaty z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie VI Nc- e (...) Sąd Rejonowy Lublin -Zachód w Lublinie uwzględnił powództwo w całości.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2012 r. nakazowi zapłaty została nadana klauzula wykonalności.

W dniu 4 lipca 2016 r. wpłynął sprzeciw pozwanej, w którym wniosła ona o oddalenie powództwa, podniosła zarzut nieistnienia zobowiązania i przedawnienia roszczenia. Wskazała, że wszelkie należności wobec powódki regulował jej były mąż – A. G. (1). Pozwana wniosła także o przywrócenie jej terminu do wniesienia sprzeciwu, wskazując, że nie mieszkała pod adresem, pod który doręczono odpis pozwu oraz nakazu zapłaty.

Zarządzeniem z dnia 21 października 2016 r. Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie doręczył pełnomocnikowi pozwanej korespondencję, tj. odpis nakazu zapłaty oraz pozwu z pouczeniem, a postanowieniem z dnia 21 października 2016 r. odrzucił wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu i przekazał sprawę według właściwości Sądowi Rejonowemu w Lidzbarku Warmińskim. Pełnomocnik pozwanej odebrał korespondencję w dniu 3 listopada 2016 r.

Postanowieniem z dnia 12 maja 2017 r. – na wniosek powódki - Sąd zawiadomił toczącym się postępowaniu A. Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. , która wstąpiła do sprawy i wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 16544,34 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 4 listopada 2016 r. do dnia zapłaty, wobec wpłat dokonanych po dniu wniesienia pozwu. W uzasadnieniu swojego stanowiska A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wskazała, że pozwaną A. G. (3) i pierwotnego wierzyciela łączyła umowa ugody z dnia 9 listopada 2012r., której przedmiotem była wierzytelność stwierdzona tytułem egzekucyjnym z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie VI Nc- e (...). Umowa ugody została wypowiedziana.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 września 2009 r. pomiędzy Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową (...)z siedzibą w G. a pozwaną A. G. (2) została zawarta umowa pożyczki refinansowej agencyjnej numer (...)r. Na jej podstawie powódka udzieliła pozwanej pożyczki w wysokości 40000 zł na okres od 14 września 2009 r. do 5 września 2014 r. Z udzielonej pożyczki pożyczkodawca potrącił prowizję z tytułu udzielenia pożyczki w wysokości 2 %, tj. 800 zł. Opłata przygotowawcza za rozpatrzenie wniosku o udzielenie pożyczki oraz za przygotowanie i zawarcie niniejszej umowy wynosiła 20 zł. Pożyczka oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej wynoszącej w dniu zawarcia umowy 14,85 % w skali roku. Zmiana oprocentowania pożyczki mogła nastąpić w przypadku zmiany wysokości stóp procentowych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski, zmiany wysokości stóp procentowych ustalanych przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową, zmiany wysokości stóp procentowych ustalanych przez banki, zmiany rentowności obligacji i innych papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, zmiany wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Maksymalna stopa procentowa nie mogła przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Całkowity koszt pożyczki wynosił 18280,71 zł. Spłata miała być dokonywana w ratach płatnych bez wezwania, do 21 dnia każdego miesiąca, począwszy od grudnia 2009 r., zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy. Miesięczna rata wynosiła 990,70 zł. Łączna kwota odsetek kapitałowych wynosiła 17460,71 zł. Pożyczkodawca miał prawo zaliczyć wpłaty dokonywane na poczet pożyczki w pierwszej kolejności na koszty windykacji, w tym opłaty za upomnienia i wezwania do zapłaty, na prowizje i opłaty, odsetki od kapitału przeterminowanego, kapitał przeterminowany, odsetki za okresy obrachunkowe oraz na kapitał. W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu stawała się w dniu następnym należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub w część kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia pobierane były odsetki według zmiennej stopy procentowej wynoszącym czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku polskiego. W przypadku uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminów spłaty pożyczkobiorca miał być każdorazowo zobowiązany do uiszczenia opłat windykacyjnych z tytułu zawiadomień, wezwań do zapłaty. Wypowiedzenia umowy, ustalenia adresów miejsca zamieszkania, monitów telefonicznych w kwocie nie większej niż

300 zł. W przypadku zlecenia podmiotowi zewnętrznemu podjęcia działań windykacji terenowej pożyczkobiorca miał zostać obciążony każdorazowo kosztami tych działań w kwocie nie wyższej niż 350 zł. Wysokość opłaty za upomnienie i wezwanie do zapłaty była uzależnione od tego, do kogo korespondencja miała zostać wystosowana (do poręczyciela- 25 zł czy do dłużnika głównego – 35 zł), a opłata za czynności windykacji terenowej od wysokości kwoty wymaganej. Pożyczkodawca zastrzegł sobie prawo wypowiedzenia umowy z 30 dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia całej kwoty pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wykonalności w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia pożyczki nie zostały dotrzymane, a także w przypadku, gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Pożyczkobiorca zobowiązał się do informowania (...) o każdej zmianie adresu pod rygorem określonym w par. 55 regulaminu udzielania pożyczek i kredytów (...), który stanowił, że korespondencja pożyczkodawcy wysłana listem poleconym będzie uznawana za doręczoną z dniem pierwszego awizowania.

Pozwany A. G. (1) poręczył dług wynikający z umowy pożyczki zawartej w dniu 1 września 2009 r. przez pozwaną.

(umowa pożyczki z dnia 11 września 2009 r. - k. 53-54, regulamin udzielania kredytów i pożyczek Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej – k. 55-56, harmonogram spłaty – k. 166, uchwała Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej z dnia 3 września 2009 r. – k. 202-205, uchwała Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – kredytowej z dnia 9 lutego 2010 r. – k. 206-207)

W dniu 21 października 2011 r. pozwanej zostało doręczone oświadczenie z dnia 19 października 2011 r. o wypowiedzeniu umowy z powodu zaprzestania terminowej spłaty zobowiązania. W piśmie wskazano, że cała niespłacona część pożyczki wraz z należnymi odsetkami zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności z upływem 30 dni od doręczenia niniejszego wypowiedzenia, a zadłużenie na dzień 19 października 2011 r. wynosiło 3408,37 zł, w tym zaległy kapitał - 2232,34 zł, odsetki umowne – 795,63 zł, odsetki karne – 70,40 zł, koszty windykacji -310 zł.

(oświadczenie z dnia 19 października 2011 r. o wypowiedzeniu umowy wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 57-58)

W dniu 22 grudnia 2015 r. pomiędzy Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową (...)z siedzibą w G. a A. (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L.została zawarta umowa przelewu wierzytelności. Tego samego dnia pomiędzy A. (...) a A. Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. została zawarta umowa (...). Na podstawie wyżej wymienionych umów wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki z dnia 11 września 2009 r. została przeniesiona na A. Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. jako wierzyciela powierniczego. Umowami z dnia 22 grudnia 2015 r. objęta była również wierzytelność wynikająca z umowy z dnia 9 listopada 2012. r. numer (...).

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie I Co 128/16 Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu przez Sąd Rejonowy w Lublin – Zachód w L. w dniu 3 stycznia 2012 r. w sprawie VI Nc- e (...).

(umowa przelewu wierzytelności z dnia 22 grudnia 2015 r. wraz z wykazem - k.94 - 97, umowa dotycząca obsługi wierzytelności z dnia 22 grudnia 2015 r. wraz z wykazem – k. 98-101, postanowienie Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie I Co 128/16 – k. 49 akt I Co 128/16)

W dniu 27 grudnia 2011 r. na poczet zadłużenia dokonano wpłaty w wysokości 2700,99 zł, w dniu 29 marca 2012 r. - 1000 zł, w dniu 3 kwietnia 2012 r. - 1000 zł, w dniu 4 maja 2012 r. - 1000 zł, w dniu 4 czerwca 2012 r. - 1000 zł, w dniu 25 czerwca 2012 r. - 332 zł, w dniu 9 lipca 2012 r. - 1 zł, w dniu 29 grudnia 2015 r. - 92, 95 zł, w dniu 5 stycznia 2016 r. - 483,49 zł, w dniu 19 stycznia 2016 r. - 130,47 zł, w dniu 1 lutego 2016 r. - 118,20 zł, w dniu 2 lutego 2016 r. - 483,50 zł, w dniu 1 marca 2016 r. - 125,67 zł, w dniu 2 marca 2016 r. - 483,45 zł, w dniu 18 marca 2016 r. - 106,80 zł, w dniu 1 kwietnia 2016 r. - 190,04 zł, w dniu 4 kwietnia 2016 r. - 483,61 zł, w dniu 16 maja 2016 r. - 184, 96 zł i 483,62 zł, w dniu 31 maja 2016 r. - 140,15 zł, w dniu 2 czerwca 2016 r. - 483,62 zł, w dniu 30 czerwca 2016 r. - 118,96 zł, w dniu 4 lipca 2016 r. 136,82 zł, w dniu 1 sierpnia 2016 r.- 31,76 zł, w dniu 2 sierpnia 2016 r. - 137,65 zł, w dniu

31 sierpnia 2016 r. – 35,47 zł, w dniu 5 września 2016 r. - 138,48 zł, w dniu 30 września 2016 r. - 50,77 zł, w dniu 4 października 2016 r. - 139,36 zł, w dniu 2 listopada 2016 r. - 69,43 zł, w dniu 3 listopada 2016 r. - 140,18 zł.

(okoliczności niesporne, historia rachunku – k. 168-187)

W trakcie postępowania egzekucyjnego o sygnaturze Km 2122/12 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim wyegzekwował na rzecz wierzyciela Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...)kwotę 3025,99 zł, w tym 600 zł kosztów zastępstwa prawnego.

W trakcie postępowania egzekucyjnego o sygnaturze Km 1487/13 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim wyegzekwował na rzecz wierzyciela kwotę 28684,50 zł, w tym 600 zł kosztów zastępstwa prawnego oraz 233, 83 zł kosztów klauzuli.

(zaświadczenia Komornika Sądowego z dnia 31 marca 2017 r. - k. 119,120)

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało odnieść się do kwestii proceduralnej.

Sprzeciw od nakazu zapłaty został wniesiony jedynie przez pozwaną A. G. (2), a Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Lidzbarku Warmińskim także w odniesieniu do pozwanego A. G. (1). Sąd podziela zaś pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie III CZP 21/17, że wniesienie sprzeciwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym powoduje utratę mocy nakazu zapłaty w całości w stosunku do pozwanego, który wniósł sprzeciw (art. 505³⁶ k.p.c.). Z tego względu postanowienie Sądu Rejonowego w Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 21 października 2016 r. zostało uchylone w tej części, w jakiej odnosiło się do pozwanego A. G. (1). Wobec powyższego nakaz zapłaty wydany przeciwko wyżej wymienionemu pozwanemu uprawomocnił się w dniu 1 lutego 2012 r., a przywołany nakaz zaopatrzony w klauzulę wykonalności stanowi prawidłowy i podlegający wykonaniu tytuł wykonawczy.

Sprzeciw A. G. (2) został natomiast wniesiony skutecznie. Pozwana uprawdopodobniła, że w dacie doręczenia odpisu nakazu, który został odebrany przez jej męża, nie przebywała pod adresem (...)a w L. W..

Niemniej jednak powództwo wytoczone przeciwko A. G. (2) nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd ustalił stan faktyczny – co do zasady - na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda, których wiarygodność i rzetelność nie została podważona. Wątpliwości Sądu budziły jedynie raporty powoda o wysokości zadłużenia pozwanych.

Sąd oparł się również na zaświadczeniach wystawionych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim oraz na orzeczeniu zapadłym w sprawie I Co 128/16.

A. G. (2) i SKOK (...)z siedzibą w G. łączyła umowa pożyczki zdefiniowana w art. 720 § 1 k.c. Przepis ten stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący pożyczkę zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Do umowy łączącej strony, z mocy art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych oraz art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (D.U. z 2014, poz. 1497) , miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim. (D.U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1081).

Z kolei powódka A.Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. nabyła roszczenie przysługujące pożyczkobiorcy na podstawie umowy zawartej na podstawie art. 509 § 1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

W rozpoznanej sprawie bezsporne było, że powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa (...) z siedzibą w G. – z dniem 22 grudnia 2015 r. - utraciła legitymację czynną. Omawiany przypadek nie jest zaś objęty hipotezą art. 192 pkt 3 k.p.c. Przepis ten stanowi, że zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy; nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej. Przytoczona regulacja dotyczy jedynie przejścia uprawnień, które nastąpiło po doręczeniu odpisu pozwu pozwanemu. W rozpoznawanej sprawie A. G. (2) otrzymała odpis pozwu w dniu 3 listopada 2016 r., a umowy dotyczące zbycia wierzytelności zostały zawarte 22 grudnia 2015 r. Przepis art. 192 pkt 3 k.p.c. nie mógł mieć zatem zastosowania i już z tej przyczyny powództwo Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) należało oddalić.

Następnie należało rozważyć, czy żądanie pierwszego z powodów było uzasadnione w momencie wniesienia pozwu, a drugiego w dacie przystąpienia A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. do udziału w sprawie .

Konieczne było zatem odniesienie się do kwestii, czy pożyczkodawca skutecznie wypowiedział umowę z dnia 11 września 2009 r.

Podstawą złożenia przez powoda oświadczenia o wypowiedzeniu umowy było zaleganie przez pozwaną ze spłatą pożyczki. Paragraf 24 umowy stanowił, że w takim przypadku pożyczkodawcy przysługuje prawo rozwiązania umowy z 30 dniowym terminem wypowiedzenia, jeżeli pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej 2 okresy płatności, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Zapis ten jest w istocie powtórzeniem bezwzględnie obowiązującego art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim.

W orzecznictwie podkreśla się, że wypowiedzenie umowy o kredyt (odpowiednio o pożyczkę) będące uprawnieniem kształtującym pożyczkodawcy, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego, bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wymówienia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy (odpowiednio pożyczkobiorcy), nawet, jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015 r., V CSK 698/14). Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2016 r. w sprawie II CSK 750/15).

Powód nie dowiódł, że przed wypowiedzeniem określał pozwanej dodatkowy termin do spłaty zadłużenia i że wezwanie zostało doręczone listem poleconym, jak tego wymagał § 24 umowy. Zgodnie zaś z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., strona powinna przedstawić dowody w taki sposób, aby Sąd mógł zapoznać się z ich treścią na terminie pierwszej wyznaczonej rozprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów ciążył przy tym na powodzie bez względu na stanowisko, jakie zajęłyby odnośnie do żądania pozwu jego przeciwnik procesowy i bez stosownego wezwania ze strony Sądu. Podkreślić też należy, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, jest nie tyle jej prawem czy obowiązkiem procesowym, co ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy przy tym pamiętać, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c. (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie III AUa 930/13).

Powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (...) nie dowiodła zatem, że dniu złożenia pozwu roszczenie było wymagalne we wskazanej w nim wysokości, tj. co do całości zaległego kapitału.

Wątpliwości Sądu budziła również kwota zadłużenia na dzień wypowiedzenia umowy wymieniona w piśmie powódki A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. (k. 188). Powódka twierdziła, że zaległe było 2232,34 zł

raty bazy i 795,63 zł odsetek. Jednak nie sposób nie zauważyć, że pożyczkodawca zaliczył część wpłat dokonanych przez pozwaną na poczet kosztów upomnień, których wysokość wahała się od 3 zł do 200 zł. Przeprowadzenie czynności windykacyjnych nie zostało udowodnione przedstawionymi przez powodów dowodami. Ponadto wysokość opłat budziła poważne zastrzeżenia.

Poza sporem było, że pierwotny wierzyciel był przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a pożyczkobiorczyni jako osoba fizyczna była konsumentem. Umowy konsumenckie podlegają zaś ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ par. 1 k.c.

Zgodnie z treścią przywołanego przepisu, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§1). Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§4). Pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom - przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego - kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, Biul. SN 2005, Nr 11, poz. 13 oraz z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 297/05, Biul. SN 2006, nr 5-6, poz. 12, z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06, Lex nr 395247).

Postanowienia, w których zastrzeżono wygórowane koszty czynności windykacyjnych ewidentnie naruszają interesy konsumenta oraz kształtują jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a tym samym stanowią klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ k.c.

Przedsiębiorca może w umowie ustanowić pewne opłaty związane z przygotowaniem do zawarcia umowy i pozasądowym dochodzeniem należności, jednak nie może tego czynić w sposób dowolny, zupełnie odbiegający od rzeczywistych kosztów. Windykacja nie może bowiem stanowić dodatkowego źródła zysku przedsiębiorcy.

W ocenie Sądu wysokość opłat za wysłanie korespondencji do dłużnika (monitu, wezwania do zapłaty) nie powinna w zasadzie przekraczać kosztu nadania korespondencji (np. listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru) powiększonego o koszt kartki papieru, koszty osobowe, koszt wydruku oraz koperty. Przedsiębiorca nie powinien natomiast zastrzegać w umowie opłaty rażąco wygórowanej, która znacząco odbiega od kosztów usług pocztowych, a której pobranie może prowadzić do wzbogacenia się wierzyciela.

Potwierdzeniem tego stanowiska jest treść wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 27 kwietnia 2012 r. w sprawie XVII AmC 5533/11, który uznał, że zbyt wygórowaną opłatą za wezwanie do zapłaty jest kwota 20 zł (poz. 3569 rejestru). W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd ten wskazał, że podmiot ustalający opłatę w żadnym miejscu wzorca umownego nie przedstawił kalkulacji, z której by wynikało, że w rzeczywistości koszt wysłania wezwania do zapłaty za każdym razem wynosi 20,00 zł. W ocenie Sądu Okręgowego powód jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą ustalając wysokość opłat za świadczone usługi powinien uwzględniać wszelkie koszty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, w tym koszty związane z windykacją należności. Skoro zakwestionowany zapis nie zawiera sposobu ustalenia wysokości opłaty na poziomie 20,00 zł, oznacza to brak ekwiwalentności świadczeń i skutkować może bezpodstawnym wzbogaceniem się pozwanego. Wskutek takiego zapisu pozwany czerpie bowiem nieuzasadnione korzyści majątkowe kosztem kontrahentów, czyli konsumentów. Takie postępowanie w sposób rażący narusza interesy konsumentów i dobre obyczaje. Przedsiębiorca powinien bowiem działać na rynku w sposób rzetelny

i tego oczekują od niego konsumenci. Powyższe wskazuje, iż sporne postanowienie umowne wyczerpuje treść klauzuli przewidzianej w 385(3) pkt 12 k.c. i przesądza o jej abuzywności.

W rozpoznawanej sprawie wysokość opłat za wysłanie wezwań do zapłaty (35 zł, 25 zł) została ustalona w umowie z dnia 11 października 2009 r. (górną granicą wszystkich opłat – 300 zł) oraz w uchwałach zarządu SKOK. Jednak powód nie przedstawił żadnej kalkulacji, z której wynikałoby, że koszt wystosowania wezwania w latach 2009-2011 r. kształtował się na poziomie znacznie odbiegającym od cen w obrocie i był zróżnicowany w zależności od tego, kto jest jego adresatem (kredytobiorca – 35 zł, poręczyciel – 20 zł), choć treść pisma w obydwu przypadkach była zbliżona.

Z przytoczonych wyżej przyczyn nie było podstaw, by przy rozstrzygnięciu sprawy obciążyć pozwaną obowiązkiem poniesienia opłat w wysokości określonej w piśmie z k. 188. Zaliczone na poczet kosztów upomnień wpłaty (łącznie 1102,60 zł) winny pomniejszać, zgodnie § 9 umowy, odsetki od kapitału przeterminowanego (163,81 zł – k. 188) oraz kapitał przeterminowany (938,79 zł). Zadłużenie na dzień wypowiedzenia umowy – niezależnie od skuteczności oświadczenia - było zatem dużo niższe, niż wskazała powódka A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. i wynosiło 1293,55 zł kapitału oraz 795,63 zł odsetek od pożyczki.

Z tych samych przyczyn Sąd uznał, że powódka nie wykazała powstania po stronie pozwanej obowiązku poniesienia opłat windykacyjnych po dniu 8 sierpnia 2017 r. (rozliczenie k. 189v).

W ocenie Sądu nie było wystarczające dla udowodnienia wymagalności kwoty dochodzonej pozwem postanowienie o nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności na rzecz A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.. Zostało ono wydane na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. W postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności Sąd nie badał merytorycznej zasadności roszczenia objętego wnioskiem, a jedynie istnienie tytułu egzekucyjnego i przejście uprawnień na nowego wierzyciela. Skoro w rozpoznawanej sprawie tytuł egzekucyjny wystawiony przeciwko pozwanej utracił moc, powódka A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. nie mogła wywodzić korzystnych dla siebie skutków prawnych i ułatwień dowodowych z istnienia uproszczonej procedury dochodzenia wierzytelności będących przedmiotem cesji.

Istotną okolicznością mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia sprawy było to, że powódki zmodyfikowały żądanie pozwu i wskazały, że jego źródłem była umowa ugody z dnia 9 listopada 2012 r. Jednak powyższy dokument nie został przedstawiony Sądowi, a nawet nie został wymieniony jako załącznik w pismach procesowych złożonych w toku postępowania. Sąd dysponował jedynie harmonogramem spłaty (k. 167), którego nie wynikało z niego, że obejmuje on roszczenia z umowy ugody. W harmonogramie zastrzeżono, że dotyczy on należności z umowy pożyczki numer (...) z dnia 9 listopada 2012 r. na kwotę 30281,61 zł. Zobowiązania ujęte w umowie pożyczki z dnia 11 września 2009 r. i z dnia 9 listopada 2012 r. różniły się zatem datami oraz numerami. Ponadto kapitał pożyczki wskazany w harmonogramie z dnia 9 listopada 2012 r. był wyższy niż wynikałoby to z porównania kwoty kapitału ujętej w pozwie (30409,44 zł) z wpłatami zaliczonymi na poczet kapitału przez pożyczkodawcę do czerwca 2012 r. (931,40 zł – k. 86v-87). Trudno zatem przyjąć, że umowy dotyczyły tego samego świadczenia, a nadto, że strony umowy z dnia 9 listopada 2012 r. dokonały wzajemnych ustępstw, które są istotą ugody zdefiniowanej w art. 917 k.c.

Także powyższe okoliczności uzasadniały oddalenie powództwa.

Sąd przyjął zatem, że roszczenie z umowy z dnia 11 września 2009 r. nie było w całości wymagalne w dniu złożenia pozwu przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową (...) z siedzibą w G.. Kolejne raty pożyczki stawały się wymagalne w wysokości i terminach określonych w harmonogramie spłaty, a z zaświadczeń przedstawionych przez Komornika i z zestawienia wpłat sporządzonego przez powódkę (k. 86-91) wynikało, że przed dniem cesji wierzytelności zobowiązanie w zakresie kapitału i odsetek, o których mowa w pozwie, zostało uregulowane w całości. Kwoty wpłacone – w odniesieniu do pozwanej A. G. (2) – nie powinny zostać zaliczone na zaległe skapitalizowane odsetki, skoro Sąd uznał, że w tym zakresie żądanie pozwu było niezasadne.

Podkreślić przy tym trzeba, że zobowiązanie pozwanej należałoby uznać za spełnione także przy założeniu, że powódka zaliczała wpłaty na poczet odsetek umownych. Suma wszystkich wpłat po wniesieniu pozwu wynosiła 43733,90 zł.

Na dzień wypowiedzenia zaległe było 1293,55 zł kapitału oraz 795,63 zł odsetek od pożyczki. Do zapłaty dodatkowo pozostało 27356,48 zł kapitału i 10130,57zł odsetek od kapitału liczonych. Niemniej jednak w ocenie Sądu, czynienie takiego założenia – przy uwzględnieniu, że przedmiotem tytułu egzekucyjnego był tylko kapitał i odsetki za opóźnienie, a wierzyciel nie zaliczał dokonywanych wpłat na poczet odsetek umownych, byłoby nieuprawnione.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że pozwana nie jest uprawniona do żądania zwrotu wyegzekwowanych od niej świadczeń z uwagi na brzmienie art. 411 pkt 4 k.p.c., który stanowi, że nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli zostało ono spełnione, zanim wierzytelność stała się wymagalna.

O kosztach postępowania pomiędzy powódką Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo- Kredytową (...)z siedzibą w G. a pozwaną A. G. (2) Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., gdyż zadłużenie pozwanej na dzień wniesienia pozwu było nieznaczne, a pozwana uległa w 6 % (2089,18zł / 32499,19 zł). Sąd zasądził zatem na jej rzecz 2417 zł, stosownie do wartości przedmiotu sporu i stawek wynagrodzenia obowiązujących w dacie wniesienia pozwu.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd oddalił wniosek powódki A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o zasądzenie kosztów postępowania, gdyż przegrała ona sprawę.